

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΑΙΡΕΣΙΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ
ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ

6386

Οἱ Προφῆται ὡς εἶδον,
οἱ Ἀπόστολοι ὡς ἐδίδαξαν,
ἡ Ἐκκλησία ὡς παρέλαβεν,
...οὕτω φρονοῦμεν,
οὕτω λαλοῦμεν,
οὕτω κηρύσσομεν Χριστόν
τὸν ἀληθινόν Θεόν ἡμῶν.

ΤΕΥΧΟΣ 118

ΤΡΙΠΟΛΙΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2022

ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ ΣΤΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΑΙΡΕΣΕΙΣ

Τό αίτημα τῆς εἰρήνης στίς μέρες μας

Ἡ ἀνθρωπότητα στίς μέρες μας ζεῖ καί πάλι τήν ἀβεβαιότητα καί τόν φόβο ἀπό τόν παραλογισμό τοῦ πολέμου, μέ ἀφορμή τά τραγικά γεγονότα, πού ἐξελλίσσονται στήν Οὐκρανία. Τό λυπηρό εἶναι ὅτι, ἐκεῖ ὁ πόλεμος μαίνεται μεταξύ δύο Ὁρθοδόξων καί ἀδελφῶν λαῶν! Βέβαια, ἡ ἀπειλή τοῦ πολέμου ποτέ δέν ἔλειψε ἀπό τόν πλανήτη μας. Θά περιμέναμε, ὅμως, μετά τήν τραγική ἐμπειρία δύο Παγκοσμίων Πολέμων, νά ἔχει «συνετιστεῖ» ἡ ἀνθρωπότητα, μέ πρῶτους τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς. Ἀντίθετα, ὅπως φαίνεται, εἴμαστε στά πρόθυρα ἐνός τρίτου πιό καταστρεπτικοῦ Παγκοσμίου Πολέμου μέ ἀπρόβλεπτες συνέπειες, πού ὅλοι εὐχόμεθα νά ἀποφευχθεῖ. Ἀπό τήν ἄλλη πλευρά, ὅλες τίς ἀνθρώπινες προσπάθειες γιά τήν ἐπικράτηση τῆς εἰρήνης βλέπουμε νά ναυαγοῦν. Οὔτε οἱ διεθνεῖς ὀργανισμοί, οὔτε οἱ ἰσχυρές συμμαχίες, οὔτε οἱ κατά καιροὺς διακρατικές συνθήκες, οὔτε τά εἰρηνευτικά κινήματα, πού ἀναπτύχθηκαν ἐντονα, ἰδιαίτερα μετά τόν Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, κατόρθωσαν νά φέρουν τήν εἰρήνην στόν κόσμο.

Ὅλα αὐτά ἀνασύρουν στό προσκίνητο ἐρωτήματα ὅπως: Γιατί γίνονται οἱ πόλεμοι; Ποιά εἶναι ἡ βαθύτερη αἰτία τους; Ὑπάρχουν περιπτώσεις, στίς ὁποῖες εἶναι ἐπιτρεπτός ἢ ἀνεκτός ὁ πόλεμος καί ποιές εἶναι αὐτές; Γιατί δέν ἐπικρατεῖ ἡ εἰρήνην στόν κόσμο; Τί τήν ἐμποδίζει καί τί μπορεῖ νά τήν ἐξασφαλίσει; Μπορεῖ νά ὑπάρξει ἕνας κόσμος χωρίς πολέμους, ἕνας κόσμος εἰρηνικός; Σέ κάποια ἀπ' αὐτά τά ἐρωτήματα θά προσπαθήσουμε νά ἀπαντήσουμε, μέ βάση τήν Ὁρθόδοξη Χριστιανική ἀποψη, χωρίς βέβαια, νά ἐξαντλεῖται τό θέμα μας, τό ὁποῖο εἶναι ἀπό τή φύση του τεράστιο καί πολυδιάστατο. Εἰδικότερα, θά ἐπιχειρήσουμε νά ἀπαντήσουμε σέ ἐρωτήματα, ὅπως: Οἱ θρησκείες εἶναι παράγοντας εἰρήνης ἢ σύγκρουσης μεταξύ τῶν λαῶν; Ὁ Χριστιανισμός κατά πόσο συνέβαλε στήν ἐπικράτηση τῆς εἰρήνης; Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία εἶναι παράγοντας εἰρήνης ἢ

«εὐλογεῖ» καί ὑποθάλλει συγκρούσεις καί πολέμους;

Εἰσαγωγικά πρέπει νά ὑπενθυμίσουμε, ὅτι σέ κάθε πόλεμο ὑπάρχει ὁ ἐπιτιθέμενος καί ὁ ἀμυνόμενος. Συνήθως, θεωροῦμε ὅτι δίκαιο ἔχει ὁ ἀμυνόμενος καί ἄδικο ὁ ἐπιτιθέμενος. Συμβαίνει, ὅμως, πολλές φορές ὁ ἐπιτιθέμενος νά προκαλεῖται ἐντονα καί αὐτό στή συνέχεια νά τό χρησιμοποιεῖ ὡς λόγο καί αἰτία γιά κάθε ἐνέργειά του. Ἔτσι, σέ πολλές περιπτώσεις εὐθύνη καί ἄδικο ἔχουν καί οἱ δύο πλευρές καί σέ λιγότερες εὐθύνεται μόνο ἡ μία. Συνήθως οἱ αἰτίες τῶν συγκρούσεων εἶναι περίπλοκες καί σκοτεινές. Ἄν θέλουμε νά τίς θεωρήσουμε στό φῶς τῆς Ὁρθόδοξης πίστεως, βλέπουμε ὅτι ἀπόλυτα εἰρηνική κατάσταση ἦταν μόνο ἡ κατάσταση τῶν Πρωτοπλάστων στόν Παράδεισο. Τότε οἱ ἄνθρωποι εἶχαν βαθεῖα εἰρήνη, πρῶτα στίς σχέσεις τους μέ τόν Θεό, ἔπειτα μεταξύ τους, ἀλλά καί μέ τό ζωϊκό βασίλειο καί μέ τόν φυσικό κόσμο. Μέ τήν πτώση τοῦ ὁ ἀνθρώπος ἐγίνε «ἐχθρός» τοῦ Θεοῦ καί αὐτή ἡ «ἐχθρα» μεταδόθηκε καί μεταδίδεται, ὡς μολυσματική νόσος, στίς διαπροσωπικές καί στίς κοινωνικές μας σχέσεις, ἀλλά καί στίς σχέσεις μας μέ τό περιβάλλον. Μέ τόν φόνο τοῦ Ἀβελ χύθηκε τό πρῶτο αἷμα πάνω στή γῆ ἀπό ἀδελφικό χέρι. Κάθε πόλεμος εἶναι ἀκριβῶς ἐπανάληψη, ἐπέκταση καί γενίκευση τῆς πρώτης ἐκείνης ἀδελφοκτονίας! Ὁ πόλεμος εἶναι φαινόμενο μεταπτωτικό.

Ὁ Χριστός ἦλθε στή γῆ, ἀπό μιά ἀποψη, γιά νά καταργήσει τήν «ἐχθρα» μεταξύ Θεοῦ καί ἀνθρώπου καί νά ἐγκαταστήσει τήν εἰρήνην στόν κόσμο: «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καί ἐπὶ γῆς εἰρήνη», ἔφαλλαν οἱ Ἄγγελοι ὅταν γεννήθηκε (Λουκ. 2,14)! Αὐτό σημαίνει, ὅτι ὁ Χριστιανισμός μόνο παράγοντας εἰρήνης μπορεῖ νά εἶναι καί ὄχι παράγοντας πολέμου. Ὅμως, αὐτό ἰσχύει γιά τόν αὐθεντικό Χριστιανισμό, γιατί ὑπάρχει καί ὁ μὴ αὐθεντικός, ὁ Χριστιανισμός τῆς Δύσης, ὑπάρχουν καί οἱ αἵρέσεις! Ἀκόμη καί ἐντός τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας προκύπτουν κατά καιροὺς φαινόμενα ἀποκλίσεως ἀπό τήν αὐθεντικότητα τῆς κλήσης καί τῆς ἀποστολῆς τῆς. Ἄλλωστε, καί οἱ αἵρέσεις (τουλάχιστον οἱ ἀρχαίες)

Καταστροφές χριστιανικών Ναών. Ένα από τὰ ἀποτελέσματα τῶν θρησκευτικῶν πολέμων

ἐντός τῆς Ἐκκλησίας ἐμφανίστηκαν, καί ἀποκόπηκαν, βέβαια, ἀπό τό Σῶμα τῆς, ὅταν διαπιστώθηκε ἡ νοσηρότητα τῆς κατάστασής τους. Ἄς δοῦμε, ὅμως, τί ἰσχύει σ' αὐτόν τόν χώρο (τῶν αἱρέσεων), ἀλλά καί γενικότερα τῶν θρησκειῶν.

Οἱ θρησκευτικοί πόλεμοι ἄλλοτε καί σήμερα

Ἀκοῦμε πολλές φορές νά λέγεται ὅτι οἱ θρησκείες εἶναι παράγοντας εἰρήνης καί ἁρμονικῆς συνύπαρξης τῶν λαῶν. Ὅμως, αὐτό εἶναι προσδοκία καί αἵτημα, τό ὁποῖο, βέβαια ἀποδέχεται καί στηρίζει ἡ Ἐκκλησία μας, ἀλλά ἀπέχει πολύ ἀπό τό νά εἶναι βιούμενη πραγματικότητα. Οἱ Χριστιανοί ἀπό τήν πλευρά μας, σεβόμεθα τίς θρησκευτικές πεποιθήσεις τῶν ἄλλων, στό πλαίσιο τῆς ἐλευθερίας πού ἐπαγγέλεται ὁ Χριστός, καί ἐπιθυμοῦμε τίς καλές σχέσεις μέ ὅλους τοὺς συνανθρώπους μας, ὅμως τί ἀκριβῶς ἰσχύει στήν πράξη;

Ἡ ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος χαρακτηρίζεται, μεταξύ ἄλλων, καί ἀπό τοὺς λεγόμενους «θρησκευτικούς πολέμους». Παλαιότερα πίστευαν ὅτι οἱ θρησκευτικές ἀντιλήψεις εἶναι μόνο πρόσχημα συγκρούσεων καί ὅτι οἱ θρησκευτικοί πόλεμοι γίνονται γιά οἰκονομικά συμφέροντα ἢ ἀποτελοῦν «παιχνίδια ἐξουσίας». Ὡστόσο, ὁ Richard Dawkins, πολύ γνωστός ἄθεος στοχαστής τῆς ἐποχῆς μας καί σφοδρός πολέμιος τῆς θρησκείας, πιστεύει ὅτι, ἂν ἡ ἀνθρωπότητα πειστεῖ ὅτι δέν ὑπάρχει μετά θάνατον ζωή (ἀντίληψη, πού θεωρεῖ θεμέλιο κάθε θρησκείας), τότε οἱ πόλεμοι γενικά θά περιοριστοῦν στό ἐλάχιστο καί τὰ ἐγκλήματα πού πηγάζουν ἀπ' αὐτούς θά ἐξαλειφθοῦν. Ὅσο κι ἂν οἱ ἀπόψεις αὐτές εἶναι ἀκραίες, οἱ θρησκευτικοί πόλεμοι εἶναι μιὰ πραγματικότητα, τοῦ παρελθόντος, ἀλλά καί τοῦ παρόντος. Ἄς δοῦμε κάποια χαρακτηριστικά παραδείγματα.

Οἱ Διωγμοί τῶν Χριστιανῶν στοὺς τρεῖς πρώτους αἰῶνες ἦταν ἓνας ἰδιότυπος θρησκευτικός πόλεμος ἢ, μέ τὰ σημερινά δεδομένα, μιὰ μεθοδευμένη γενοκτονία. Στοὺς Διωγμούς, ὅπως ἀκριβῶς στίς γενοκτονίες, οἱ Χριστιανοί δέν διώκονταν γιά κάτι πού ἔκαναν, ἀλλά γιά ὅ,τι ἦταν («μόνο γιά τό ὄνομά τους»!). Ὁ ἀριθμός τῶν χριστιανῶν Μαρτύρων τῆς περιόδου ἐκείνης εἶναι ἀνυπολόγιστος (ἤδη ἡ Καινὴ Διαθήκη ἀναφέρεται σέ «νέφος Μαρτύρων», Ἑβρ. 12,1).

Παρόμοιοι διωγμοί ἐγίναν καί ἀπὸ τὸν μεσαιωνικό Παπισμό τῶν Φράγκων, μέ τίς γνωστές ἀπάνθρωπες μεθόδους τῆς «Ἱερᾶς Ἐξέτασης». Ἀγνωστος ἀριθμός αἱρετικῶν καί μάγων θανατώθηκε τότε «στήν πυρά»! Οἱ Σταυροφορίες (Α' 1096-1099, Β' 1147-1149, Γ' 1189-1192, Δ' 1201-1204 κ.ἄ.) ἦταν θρησκευτικοί πόλεμοι (ἐκστρατείες) τῶν Φράγκων Ρωμαιοκαθολικῶν ἐναντίον τῶν μουσουλμάνων κατακτητῶν τῶν Ἀγίων Τόπων, ἀλλά καί ἐναντίον τῶν Ὀρθοδόξων τῆς Ἀνατολῆς, ἀφοῦ κατέληξαν στήν πρώτη Ἄλωση τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὸ 1204.

Στοὺς νεότερους χρόνους εἶναι γνωστές οἱ συγκρούσεις μεταξύ Ρωμαιοκαθολικῶν καί Προτεσταντῶν στή Δύση. Στὴ Γαλλία οἱ θρησκευτικοί πόλεμοι μεταξύ Γάλλων Ρωμαιοκαθολικῶν καί Οὐγετόνων Διαμαρτυρομένων μαίνονταν ἀπὸ τὸ 1562 ὡς τὸ 1598, μέ χαρακτηριστικούς σταθμούς τῇ «Σφαγῇ τοῦ Βασί» (1562) καί τῇ φοβερῇ «Νύχτα τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου» (24/8/1572). Στὴ σημερινή Γερμανία ὁ λεγόμενος «Τριακονταετής Πόλεμος» (1619-1638) ξεκίνησε ὡς θρησκευτικὴ διαμάχη, πού ἐπέφερε πολιτικές ἀνατροπές, καί διατήρησε τὸν θρησκευτικὸ χαρακτήρα της μέχρι τέλους.

Στὴν Πολωνία τὸν 16ο αἰ. ἑκατομύρια Ὀρθοδόξων πείστηκαν νά γίνουν Οὐνίτες (Παπικοί μέ Ὀρθόδοξο σχῆμα) ἀπὸ τὴν προπαγάνδα τοῦ Παπικοῦ Τάγματος τῶν Ἱησουϊτῶν. Ὅσοι ἀρνήθηκαν νά προσχωρήσουν στήν ἔνωση μέ τὴ Ρώμη, πού ὑπεγράφη στὴ Brest-Litovsk (1595-1596), ὑπέστησαν σκληρές διώξεις μέχρι ἐξοντώσεως ἀπὸ τὸν Πολωνὸ βασιλιά Σιγισμόνδο Γ' (1587-1632). Σχετικὰ πρόσφατα (1941-1945), τὰ τάγματα τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν Οὐστάσι στήν Κροατία προέβησαν στήν ἐξόντωση 850.000 χιλιάδων Σέρβων Ὀρθοδόξων, μέ τὴν ἀνοχή, ἂν ὄχι μέ τὴν ὑποκίνηση, τοῦ περιβόητου Καρδινάλιου Ἀλοΐσιου Στέπινας (1898-1960, γνωστοῦ ὡς «Ἀρχιεπισκόπου τῆς Γενοκτονίας»), τὸν ὁποῖο τό Βατικανὸ προτίθεται νά ἀγιοποιήσει!

Στίς μέρες μας, μαίνεται ἀπὸ τὸ 2014 ὁ ἐμφύλιος πόλεμος στήν Ὑεμένη μεταξύ ὁπαδῶν τῶν δύο παρατάξεων τοῦ Ἰσλάμ (Σιΐτῶν καί Σουνιτῶν), μέ χιλιάδες νεκρούς, στή δὲ Παλαιστίνη συνεχίζονται ἀπὸ τὸ 1948 καί γιά ἓναν περίπου αἰῶνα οἱ συγκρούσεις μεταξύ Ἑβραίων καί Παλαιστινίων μουσουλμάνων!

Ἡ «εἰρηνοφιλία» τῶν «Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβᾶ»

Πολλές αἰρετικές καί παραθρησκευτικές ομάδες στήν ἐποχή μας χρησιμοποιοῦν τό προσωπεῖο τῆς εἰρήνης, τή στιγμή πού «παρασκευάζουν πόλεμο». Χαρακτηριστική εἶναι ἡ περίπτωση τῶν «Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβᾶ». Ὅπως εἶναι γνωστό, τά μέλη τῆς ὁργάνωσης αὐτῆς, ἀρνοῦνται νά πάρουν ὄπλο στόν στρατό καί ἀντιμετωπίζονται συνήθως ὡς «ἀντιρρησίες συνειδήσεως». Στό εὐρύ κοινό προκαλεῖται ἡ ἐντύπωση ὅτι εἶναι εἰρηνιστές καί «καλοί ἄνθρωποι» ἢ ἀκόμη «καλοί Χριστιανοί», τήν δέ ἐντύπωση αὐτή καλλιεργεῖ ἔντεχνα καί ἡ ὁργάνωσή του, ἡ ἐταιρεία «Σκοπιά».

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ἐντελῶς διαφορετική καί προκύπτει ἀπό τή διδασκαλία καί ἀπό τά κείμενα τῆς ἴδιας τῆς ὁργάνωσης. Πρέπει νά γνωρίζουμε ὅτι, στόν χῶρο αὐτό, τῶν αἰρέσεων καί τῶν παραθρησκευτικῶν ὁργανώσεων, ἡ διδασκαλία ἔχει ἀπόλυτη ἰσχύ. Εἶναι τό «κλειδί» γιά τήν ἐρμηνεία τοῦ κόσμου καί ἡ «σώζουσα συνταγή» γιά τή λύση ὅλων τῶν προβλημάτων, τῶν προσωπικῶν, τῶν κοινωνικῶν καί τῶν αἰώνιων. Αὐτό σημαίνει ὅτι καθορίζει καίρια τή ζωή καί τή συμπεριφορά τῶν μελῶν καί ἐκεῖ πρέπει νά καταφεύγουμε γιά νά διαπιστώσουμε τόν χαρακτήρα τῆς ὁργάνωσης.

Κατά τήν ἐταιρεία «Σκοπιά», λοιπόν, στόν κόσμο ὑπάρχουν δύο ἀντίθετα στρατόπεδα: ἡ παράταξη τοῦ Θεοῦ καί ἡ παράταξη τοῦ διαβόλου, ἡ ὁργάνωση τοῦ Ἰεχωβᾶ καί ἡ ὁργάνωση τοῦ Σατανᾶ. Στήν πρώτη ἀνήκουν μόνο οἱ ὁπαδοί της (οἱ «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβᾶ»), καί στή δευτέρα ἀνήκει ὅλος ὁ υπόλοιπος κόσμος, οἱ ὁργανωμένες κοινωνίες, τά ἔθνη, οἱ κυβερνήσεις τῶν κρατῶν, οἱ στρατοί τῶν ἐθνῶν, οἱ θρησκείες, οἱ διεθνεῖς ὁργανισμοί, τά πάντα. Οἱ δύο αὐτές παρατάξεις ὁδηγοῦνται σέ μία τελική σύγκρουση στήν ἔσχατη μάχη τοῦ Ἀрмаγεδῶνα, πού θά ἐπιφέρει τήν ὁλοκληρωτική καταστροφή τοῦ δαιμονικοῦ κόσμου καί τήν ἐπιβίωση μόνο τῶν ὁπαδῶν της. Τότε ὁ Χριστός θά τεθεῖ ἐπικεφαλῆς τῆς ὁργάνωσης τοῦ Ἰεχωβᾶ, θά συγκρουστεῖ μέ τήν ὁργάνωση τοῦ Σατανᾶ καί θά ἀκολουθήσει ἀπερίγραπτη σφαγή «ὅμοια τῆς ὁποίας δέν ἔχει γίνει. Τόσα πτώματα θά ὑπάρξουν ἀπό τό ἕν ἄκρον τῆς γῆς μέχρι τό ἄλλον, ὥστε οὐδεῖς θά θάπτει τούς νεκρούς». «Ὁ Ἰησοῦς Χριστός ὁ μέγας σφαγεύς καί τώρα περιζώνεται τήν μάχαιρά του καί ἐλαύνει νικηφόρος εἰς τόν πόλεμον». «Ἀπό τή φορικτή σφαγή θά γλιτώσουν μόνον οἱ “μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβᾶ” ὅσοι βρίσκονται μέσα στό καταφύγιον». «Ὅλοι οἱ ἄλλοι ... θά ὀλολύξουν καί θά κυλῶνται στό χῶμα ... θά θανατωθοῦν ἐξ αἰτίας τῆς γοερῆς ὀργῆς τοῦ Ἰεχωβᾶ». Ὅσοι ἐπιζήσουν, «θά ἐξέλθουν καί θά ἰδοῦν τά πτώματα ἐκείνων τούς ὁποίους ἐθανάτωσε ὁ Ἰεχωβᾶ, ἄταφα, βορά τῶν σκυλῶν πού δέν θά πεθαίνουν οὔτε θά παύσουν νά συρρέουν ἐπάνω στά ἀπεχθῆ πτώματα ὥσπου νά καταφάγουν τά ὅστα των» (ἀποσπάσματα ἀπό κείμενα τῆς ὁργάνωσης)!

Ὁ λόγος, λοιπόν, γιά τόν ὁποῖο οἱ «Μάρτυρες τοῦ

«Εἰρήνην ἀφήμι ὑμῖν, εἰρήνην τήν ἐμήν δίδωμι ὑμῖν»
(Ιω. 14,27)

Ἰεχωβᾶ» δέν παίρνουν ὄπλο στόν στρατό εἶναι γιά νά μήν ὑπηρετοῦν τήν «ὁργάνωση τοῦ Σατανᾶ», ἀφοῦ οἱ ἐθνικοί στρατοί εἶναι στρατοί τοῦ Σατανᾶ! Γιά τόν ἴδιο λόγο, δέν τιμοῦν τή σημαία, τά ἐθνικά σύμβολα καί τούς κρατικούς θεσμούς. Ὅλα αὐτά εἶναι θεσμοί καί σύμβολα τῆς «ὁργάνωσης τοῦ Σατανᾶ», κατά τίς ἀντιλήψεις τους. Οἱ ὁπαδοί τῆς «Σκοπιᾶς» θά πάρουν ὄπλο, ὅταν τούς δοθεῖ τό σύνθημα ὅτι ἄρχισε ὁ μέγας πόλεμος καί τότε θά πολεμήσουν ἐναντίον, φυσικά, τῶν κρατῶν καί τῶν θεσμῶν, τῶν ὁποίων τίς ὑπηρεσίες τώρα ἀπολαμβάνουν!

Ἡ περίπτωση τοῦ Ἰσλάμ

Τό ἴδιο συμβαίνει καί σέ μία ἀπό τίς μεγαλύτερες θρησκείες στόν κόσμο (δευτέρα σέ ἀριθμό ὁπαδῶν), τό Ἰσλάμ, μέ τή διαφορὰ ὅτι ἐδῶ ὁ πόλεμος ἔχει ἤδη ἀρχίσει καί συνεχίζεται μέ διαστήματα ἀνακωχῆς. Εἶναι γνωστή ἡ χαρακτηριστική διδασκαλία τοῦ Ἰσλάμ γιά τόν «ιερό πόλεμο», τή τζιχάντ. Σύμφωνα μέ αὐτή, ὁ κόσμος χωρίζεται σέ δύο στρατόπεδα, στόν «Οἶκο τοῦ Ἰσλάμ», πού περιλαμβάνει τούς ἀνά τόν κόσμο ὁπαδούς του, καί σέ ὅλο τόν υπόλοιπο κόσμο, πού ἀποκαλεῖται «Οἶκος Πολέμου». Στόχος τῆς θρησκείας αὐτῆς καί τῶν ἐκφραστῶν της εἶναι νά μεταβληθεῖ ὁλόκληρος ὁ κόσμος σέ «Οἶκο τοῦ Ἰσλάμ» καί αὐτό γίνεται μέ τόν «ιερό πόλεμο». Ὅπως εἶναι γνωστό, καί στό παρελθόν τό Ἰσλάμ ἐπεκτάθηκε «διά πυρός καί σιδήρου» καί ὄχι μέ τή δύναμη τῆς διδασκαλίας του. Ὅσοι σκοτώνονται στόν «ιερό πόλεμο» πηγαίνουν κατ' εὐθείαν στόν «παράδεισο» καί ἀπολαμβάνουν ὑλικά ἀγαθὰ καί αἰσθησιακές ἀπολαύσεις. Ὅταν ὅλος ὁ κόσμος μεταβληθεῖ σέ «Οἶκο τοῦ Ἰσλάμ», τότε μόνο ὁ «ιερός πόλεμος» δέν θά ἔχει νόημα καί θά καταπαύσει.

Καί ἐδῶ καλλιεργεῖται ἡ ἀντίληψη ἀπό κάποιους κύκλους ὅτι τζιχαντιστές, ὁπαδοί τοῦ «ιεροῦ πολέμου», εἶναι μόνο κάποιοι ἀκραιῖοι καί φανατικοί κύκλοι καί ὄχι τό σύνολο τοῦ Ἰσλάμ. Ὅμως, ὁ «ιερός πόλεμος» εἶναι

ἐπιταγή τοῦ Κορανίου, πού σημαίνει ὅτι τζιχαντιστής εἶναι κάθε μουσουλμάνος. Ἄν δέν εἶναι «ἐν ἐνεργείᾳ» τζιχαντιστής, σημαίνει ὅτι βρίσκεται σέ κατάσταση προσωρινῆς ἀνακωχῆς καί περιμένει τό σύνθημα ἀπό κάποιον θρησκευτικό ἡγέτη (ἀπό κάποιον ἱμάμη) γιά τήν ἐπανέναρξη τοῦ «ἱεροῦ πολέμου».

Εἶναι, λοιπόν, σφάλμα νά θεωροῦμε ὅλες τίς θρησκείες ἢ τίς θρησκευτικές ὁργανώσεις καλές καί ἀνεκτές, μέ τό πρόσχημα τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας. Οἱ θρησκείες κρίνονται ἀπό τίς διδασκαλίες τους, οἱ ὁποῖες ὁδηγοῦν σέ ἀντίστοιχες πράξεις καί συμπεριφορές. Ὑπάρχουν θρησκείες μέ ἐπικίνδυνες ἀντιλήψεις, πού ὁδηγοῦν σέ ἐπικίνδυνες ἐνέργειες. Αὐτά δέν μπορεῖ νά εἶναι ἀνεκτά σέ ἕναν πολιτισμένο κόσμος, ἐκτός ἂν θέλουμε ὁ κόσμος τοῦ μέλλοντος νά δομεῖται καί νά λειτουργεῖ μέ ἄλλους ὁρους, μέ ὁρους βαρβαρότητας, βίας καί ἀναρχίας!

Πόλεμος καί εἰρήνη στό φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας

Ἡ δὲ ἀναφέραμε ὅτι, κατὰ τήν Ὁρθόδοξη χριστιανική ἀντίληψη, ὁ πόλεμος εἶναι μεταπτωτικό φαινόμενο, πού σημαίνει ὅτι δέν ἀνήκει στήν αὐθεντική φύση τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλά εἶναι «ἐπιγενόμενον», «ἐπεισελθόν» καί «συμβεβηκός», εἶναι μιά ἀσθένεια τῆς ἀνθρώπινης φύσης καί τῆς κοινωνίας. Ἐσχατὴ αἰτία τῶν πολέμων εἶναι ἡ ἁμαρτία. Πίσω ἀπό τίς φυσικὲς αἰτίες πραγμάτων καί καταστάσεων ὑπάρχουν ἄλλες αἰτίες πνευματικῆς, πῶς ἰσχυρές ἀπό τίς φυσικῆς. Τό ἴδιο ἰσχύει καί γιά τόν πόλεμο. Ἡ εἰρήνη δέν ἐπικρατεῖ στόν κόσμο καί οἱ ἀνθρώπινες προσπάθειες γιά τήν ἐπίτευξή της ἀποτυγχάνουν, ἐπειδὴ δέν πλήττεται ἡ ρίζα τοῦ κακοῦ, ἡ ἁμαρτία. Ὅσο ἡ ἁμαρτία κυριαρχεῖ στόν κόσμο, τόσο τὰ ἀποτελέσματά της, οἱ πόλεμοι καί κάθε εἶδους κακὸ, θά ἀκμάζουν. Οἱ ἀνθρώπινες προσπάθειες γιά τήν ἐπίτευξη τῆς εἰρήνης, εἴτε ἀπό τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς, εἴτε ἀπό τὰ κινήματα τῶν λαῶν, θά ἀρχίσουν νά καρπο-

φοροῦν, ἂν παράλληλα καταβάλλονται προσπάθειες γιά τὸν περιορισμὸ τῆς δύναμης τῆς ἁμαρτίας.

Ὡστόσο, ἡ δύναμη τῆς ἁμαρτίας εἶναι τόσο μεγάλη, ὥστε δέν καταβάλλεται μέ ἀνθρώπινα μέσα. «Ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου» εἶναι ὁ Χριστός. Αὐτὸς μόνο μπορεῖ νά ἐξαλείψει τὴν κατάσταση τῆς ἁμαρτίας καί μόνο διὰ τοῦ Χριστοῦ μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νά ὑπερνικήσει τὴ δύναμή της. Ὁ Χριστὸς εἶναι «ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης» (Ρωμ. 15,33 κ.ἀ.), εἶναι «ἡ εἰρήνη ἡμῶν» (Ἐφ. 2,14), ἀλλὰ καί τοῦ κόσμου. Ὅπου ὑπάρχει ὁ Χριστός, βασιλεύει ἡ εἰρήνη, καί ἀπ' ὅπου ἐκδιώκεται ὁ Χριστὸς ἐκδιώκεται μαζί Του καί ἡ εἰρήνη. Ἄν ὁ σύγχρονος κόσμος θελήσει νά ζήσει στό μέλλον χωρὶς τόν Χριστό, πρέπει νά γνωρίζει ὅτι θά ζήσει καί χωρὶς εἰρήνη. Ἄν ὁ κόσμος ἐκτός τοῦ Χριστοῦ κατορθώσει νά ἐπιτύχει μιά κατάσταση εἰρήνης, αὐτὴ θά εἶναι εἰρήνη ἐπίπλαστη, ἐπιφανειακή, ἐπιβαλλόμενη διὰ τῆς βίας, ὅπως ἡ *pax romana* τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας. Ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ δέν εἶναι ἴδια μέ τὴν εἰρήνη τοῦ κόσμου. Εἶναι γνήσια, βαθεῖα, ἀπελευθερωτική, ὑπερφυσική, εἶναι «ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν» (Φιλιπ. 4,7). Ὁ ἴδιος ὁ Κύριος διαβεβαίωσε τοὺς Μαθητὲς Του, ὅτι «εἰρήνην ἀφήμι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν, ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν» (Ἰω. 14,27). Ὅσο εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ βασιλεύει στίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων, τόσο θά ἐπεκτείνεται καί θά ἀναμορφώνει τίς ἀνθρώπινες κοινωνίες καί τόσο θά ἀποτρέπονται οἱ πόλεμοι.

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἡ παρουσία τοῦ ἰδιοῦ τοῦ Χριστοῦ μέσα στόν κόσμο, εἶναι εἰκόνα καί ἐμφάνιση τῆς Βασιλείας Του. Ἀπὸ μιά ἄποψη, ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἐργαστήριον, στό ὁποῖο θεραπεύεται ἡ νόσος τῆς ἁμαρτίας, δηλ. ἡ οὐσιαστικὴ αἰτία τῶν πολέμων. Σέ κάθε περίπτωση, εἶναι ὁ χώρος, ἀπὸ τόν ὁποῖο ἐνεργεῖ ὁ χορηγὸς τῆς εἰρήνης, ὁ Χριστός. Ὡστόσο, ἡ Ἐκκλησία ζεῖ μέσα σ' ἕναν μεταπτωτικό κόσμο, στόν ὁποῖο ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ εἶναι μὲν παρούσα, ἀλλὰ καί ἀναμενόμενη, ἀφοῦ θά ἐμφανιστεῖ πλήρως στόν «μέλλοντα αἰῶνα» καί ὄχι στόν παρόντα κόσμο. Στόν μεταπτωτικό μας κόσμο ὁ πόλεμος εἶναι φαινόμενο ἀναπόφευκτο, εἶναι «ἀναγκαῖο κακόν», εἶναι κάτι πού ὑπάρχει καί θά ὑπάρχει. Γι' αὐτό ἡ Ἐκκλησία σέ ἔκτακτες περιπτώσεις τὸν εὐλογεῖ. Αὐτό γίνεται, συνήθως, στοὺς ἀμυντικούς πολέμους, ἀφοῦ γενικά θεωρεῖται φυσικὸ δικαίωμα τοῦ ἀμυνόμενου νά ἀντισταθεῖ, ἢ ὅταν καταπατοῦνται κατάφορα θεμελιώδη ἀνθρώπινα δικαιώματα, ὅπως στήν περίπτωση τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης (1821), ἢ ὁποῖα ὄχι ἀπλῶς εὐλογήθηκε, ἀλλὰ καί μετεῖχε σ' αὐτήν ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Τελικά, ὑπάρχει «καλὸς πόλεμος» καί «κακὴ εἰρήνη». «Κακὴ εἰρήνη» εἶναι ὁ συμβιβασμὸς μέ τὴν ἁμαρτία, τό κακόν, τὴ διαφθορά. Γι' αὐτὴν εἶπε ὁ Χριστός, «μὴ νομίσητε ὅτι ἤλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ ἤλθον βαλεῖν εἰρήνην ἀλλὰ μάχαιραν» (Ματθ. 10,34).

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΑΙΡΕΣΙΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ ΓΡΑΦΕΙΟΥ
ΤΗΣ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ - ΕΚΔΟΤΗΣ:
ΙΕΡΕΥΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΟΥΛΙΑΣ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ
221 32 ΤΡΙΠΟΛΙΣ, ΤΗΛ: 2710 222286

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ:
MATRIX DESIGN, ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ 9, 221 32 ΤΡΙΠΟΛΙΣ